

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра культурології та інформаційної діяльності

Завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Сабадаш Ю. С.

серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НДПП 1.2.3 Історія стародавньої культури

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Культурологія

Спеціальність 034 «Культурологія»

(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація «Культурно-дозвілєва діяльність»

(назва спеціалізації)

Факультет історичний факультет

(назва факультету)

2019-2020 рік

Робоча програма з інтегрованої навчальної дисципліни «Історія світової культури. Модуль 1-3 Історія стародавньої культури» для студентів спеціальності 034 «Культурологія», ОС «Бакалавр», денної та заочної форм навчання.

Розробник:

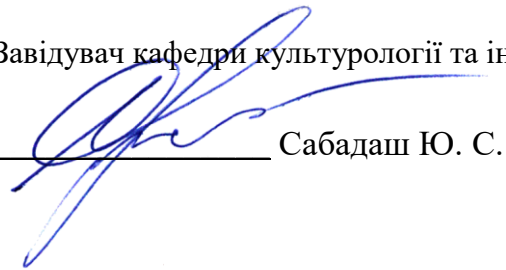
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності;

Нікольченко Ю. М., доцент, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності, заслужений працівник культури України.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ

Протокол від «30 » серпня 2019 року, № 2

Завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності

Сабадаш Ю. С.

©Сабадаш Ю.С. Нікольченко Ю. М., 2019 рік

©МДУ, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS: Денна форма навчання – 4.5 Заочна форма навчання – 4.5	03 гуманітарні науки	Нормативна	
	034 культурологія		
Змістовний модуль 1. Первісна культура, Змістовний модуль 2. Культура Давнього Сходу Змістовний модуль 3. Культура античності. Загальна кількість годин: Денна форма навчання – 135 год. Заочна форма навчання – 135 год.		Рік підготовки	
		1-й (бакалавр)	1-й (бакалавр)
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		18 год.	16 год.
		Семінарські	
10 год.	10 год.		
Лабораторні			
-	-		
Самостійна робота			
78 год	80 год.		
Індивідуальні завдання:			
29 год	29 год.		
Вид контролю: екзамен			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – сформувати у студентів систему знань щодо унікальності стародавньої культури та її ролі і місця у світовому культурному просторі. Досягнення означеної мети є можливим шляхом реалізації наступних **завдань**:

- визначити детермінованість та закономірності культурного процесу,
- сформувати у студентів розуміння важливості вивчення історії стародавньої культури на основі з'ясування проблеми культурогенезу;
- ознайомити студентів з основними досягненнями первісної культури, культури Давнього Сходу і Античності у її діахронному вимірі;
- з'ясувати досягнення стародавньої культури на основі загального розвитку доісторичної епохи людства та рабовласницьких цивілізацій Сходу, Греції і Риму;
- оцінити еволюцію культурного розвитку первісного суспільства, Давнього Сходу і Античності у контексті проблеми співвідношення традицій і досягнень.

Реалізація поставлених завдань спрямована на сприяння всебічному розвитку студентів як особистостей, підготовку фахівців-культурологів з високою естетичною культурою, ознайомлення у найбільш концентрованій формі з духовними надбаннями первісного суспільства, країнами Давнього Сходу та Античності як фундаментом щодо подальшого розвитку світової культури, у т. ч. української.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

Знати:

- предмет і метод історії стародавньої культури;
- етапи розвитку стародавньої культури та основні їхні ознаки;
- основні поняття і термінологію;
- етапи розвитку первісної культури та їхні особливості;
- особливості розвитку культури Давнього Сходу та Античності;
- досягнення і традиції у науці, освіті, літературі і мистецтві країн Давнього Сходу, Греції і Риму;
- місце та значення стародавньої культури у системі світової культури, у т. ч. української.

Вміти:

- використовувати отримані знання для аналізу тих чи інших явищ культури;
- порівняти особливості різних культурних періодів;
- аналізувати результати соціокультурних трансформацій у первісному суспільстві та цивілізаціях Давнього Сходу і Античності;

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Первісна культура.

Вступ. Предмет і завдання курсу.

Тема 1. Співвідношення природи і культури. (2 год.)

Формування історії культури як наукової дисципліни, її структура, предмет і завдання. Співвідношення природного і культурного. Натура та культура. Людина як продукт біогенезу та культурогенезу. Специфіка культурної еволюції, її відмінність від біологічної. Специфіка людської діяльності. Критерій домінанти культурогенезу. Культура як підстава гармонізації відносин між людиною та природою.

Тема 2. Культура збирання і полювання. (2 год.)

Первісна епоха та її місце в історії людства. Базові засади культури збирання та полювання. Розселення первісної людини на території Землі. Регіональне розмаїття культури збирання та полювання.

Рід як сімейна та господарська одиниця.

Традиція як тип культури. Специфіка виховання та залучення до знання. Побут і поведінка.

Різновиди та сюжети первісного мистецтва.

Тема 3. Неолітична революція і культура (VI-III тис. до н. е.). (2 год.)

Поняття «неолітична революція». Перехід від приватновласницького господарства до виробничого. Землеробство і скотарство. Докерамічний і керамічний неоліт. Трансформація родової спільноти в сусідську.

Мегалітична культура. Прикладне мистецтво.

Енеоліт. Індоевропейська проблема. Умови виникнення етносів. Урізноманітнення культур як фактор формування етносів. Мовні родини. Класифікація історичних форм писемності. Традиційний тип культури.

Дефініції міфу. Ознаки синкретизму. Специфіка міфологічної єдності світу та повсякденності. Етапи розвитку міфу. Історична динаміка функцій міфу. Форми розкладу міфу (релігія, ідеологія, мистецтво, казка).

Тема 4. Культура бронзового і раннього залізного віку (III-I тис. до н. е.). (4 год.)

Зміцнення виробничої системи господарства в епоху бронзи. Кульмінація світогляду, ґрунтована на обоженні природного циклу, обоження душі, що керує тілом людини, культ мертвих і масові могильники.

Астральна, зокрема зодіакальна символіка. Поховальний обряд, пов'язаний із культом предків і вірою у відхід душ померлих на небо. Поховальні конструкції (піраміди, гробниці, кургани тощо). Зольники як місця жертвоприношень та обрядових дій.

Антропоморфна і зооморфна культова пластика. Шнурова лінійно-геометрична орнаментация посуду.

У ранньому залізному віці – перенесення центру ваги у світогляді на соціальні сили.

Відхід людини від узгодження своєї діяльності з циклами природи. Занепад ролі зодіаку. «Закон» – гармонія розвинутої структури держави.

Розвинуте язичництво і пов'язана з ним міфологія. Два призначення поховального обряду: для знаті і для простої людини.

Модуль 2. Культура Давнього Сходу.

Тема 5. Культура Стародавнього Єгипту. (4 год.)

Витоки давньоєгипетської цивілізації. Технологічна основа давньоєгипетської культури: іригаційне землеробство, скотарство, ткацьке ремесло. Періодизація культури Стародавнього Єгипту. Культ фараона. Картина світу в культурі Стародавнього Єгипту. Релігія. Релігійна реформа Ехнатона. Заупокійний культ. Здобутки давньоєгипетської цивілізації. Піраміди. Магія, міфологія, архітектурна символіка й «Тексти пірамід». Образотворче мистецтво. Розвиток філософського скептицизму й вільнодумства («Суперечка людини і Ба», «Пісня арфіста»). Писемність. Освіта. Музика. Наука (математика, медицина). Прискерки Стародавнього Єгипту: фундаменталізм та гігантоманія Нового й Пізнього Царств. Спадщина Стародавнього Єгипту.

Тема 6. Культура Месопотамії. (2 год.)

Витоки культури Месопотамії. Заселення Межиріччя. Міжетнічний та міжкультурний діалог на території Межиріччя (шумери, аккадці, амореї, арамеї, халдеї та ін.). Картина світу в культурі Месопотамії. творення світу як процес упорядкування хаосу. Держава як соціальний космос. Вплив географічних умов Межиріччя Тигру та Єфрату на утвердження мотивів плинності світу у месопотамській ментальності. Ідеал людини в месопотамській культурі: покора та скепсис. Релігія. Люди і боги: культ плодючості, статус жреців і жриць. Здобутки месопотамської

цивілізації. Шумерський клинопис, освіта, бібліотеки, фольклор і професійна література. Досягнення в галузі математики та астрономії.

Тема 7. Культура Стародавньої Індії. (2 год.).

Витоки давньоіндійської цивілізації. Хараппська культура. Міське життя, розвиток будівництва, техніки, художньої творчості. Проблема наукової реконструкції Хараппської цивілізації: мова, писемність, причини загибелі. Ведична культура індоаріїв. Картина світу в давньоіндійській культурі: релігія, міфологія, циклічна модель культури, аграрні й тотемні культури. Брахманізм. Варни. Діяльність кастових священнослужителів. Кастовий лад у контексті космологічної моделі («Пурушасукта»). Соціальна поведінка людини у межах кастового ладу. Джайнізм та Буддизм. Людина і світ у буддизмі, етика буддизму. Здобутки давньоіндійської цивілізації. Архітектура і мистецтво. Кушани. Гупти. Касты. Становлення індуїзму. Наука (феномен аюрведи), писемність, література. Індійський спадок і сучасність.

Тема 8. Культура Стародавнього Китаю. (4 год.).

Витоки давньокитайської культури. Найдавніші культури. Становлення давньокитайської державності. Консолідація суспільства на засадах культу імператора як «Сина Неба» (Тянь-цзи). Картина світу в культурі Стародавнього Китаю. Даосизм. Конфуціанство. Моїзм. Буддизм. Норми повсякденного життя. Матеріальні звершення: лакове виробництво, шовк, папір, порох. Досягнення Стародавнього Китаю. Розвиток науки. Писемність та література. Мистецтва: живопис, скульптура, прикладні мистецтва, архітектура, музика, театр. Концепція щастя у Стародавньому Китаї. Спадок китайської культури і сучасність.

Тема 9. Культура Стародавньої Японії. (2 год.).

Витоки давньояпонської культури. Археологічна культура «яйой»: общинна організація, поливне землеробство, металургія. Епоха царів Ямато (III-IV ст.), період «кофун дзидай» (IV-VII ст.). Буддизм в Японії. Консолідація суспільства навколо ідеї права в «епоху Законів» (V-VIII ст.). Універсальне законодавство «Тайхорьо» - юридична база феодальної держави. Картина світу в культурі Стародавньої Японії. Світоглядні особливості: ізоляціонізм, традиціоналізм. Синтоїзм. «Воїн» як ідеал людини в Стародавній Японії. Анімістичний культ предків в етнічній свідомості японців. Здобутки японської цивілізації. Провідні види мистецтва: каліграфія, поезія, живопис, театр. Вабі, сабі, юген як провідні принципи мистецтва. Особливості архітектури (синдром «гігантоманії»). Побутова культура: мініатюра, естетизм чайних церемоній, мистецтво «ікебана», виробництво ланових шкатулок. Спадок японської культури і сучасність.

Модуль 3. Культура Античності.

Тема 10. Крито-мікенська культура (III-I тис. до н. е.). (2 год.).

Антична культура та її складники.

Крито-мікенська культура як перший етап античної цивілізації. Культурна інтеграція Крита. Кносський палац та його культурні функції. Релігійна специфіка Криту. Види і сюжети егейського мистецтва.

Історичні підгрунття Троянської війни. Міфологічне коріння епічних поем Гомера «Іліада» і «Одіссея». Формування та занепад крито-мікенської культури.

Тема 11. Культура Греції архаїчного періоду (VIII-VI ст. до н. е.). (2 год.).

Грецька архаїка – епоха кристалізації основних форм античної культури. Становлення поліса. Велика грецька колонізація VIII-VI ст. до н.е. Античне місто. Акрополь. Агора.

Грецька кераміка: гармонія утилітарно-функціонального і естетичного початку. Типи розпису по кераміці. Види античних ваз. Основні центри по виготовленню кераміки.

Храмова архітектура. Типи храмових споруд. Архітектурний ордер. Функції античного храму. Храм, що оточує природний ландшафт. Розвиток пластичного мистецтва в епоху архаїки. Рання

монументальна скульптура – кори та курси – перші кроки в освоєнні мистецтвом форм і пропорцій людського тіла.

Поняття епосу як літературного роду. Гомерівське питання в науці (питання про авторство «Іліади» і «Одіссеї»).

Давньогрецькі мудреці. Культурні засади виникнення філософії. Піфагорійська школа.

Тема 12. Грецька культура періоду класики (V-IV ст. до н. е.). (4 год.).

Загальна характеристика культурного періоду. Перемога греків у боротьбі з персами та її значення для становлення самосвідомості грецької культури. Розквіт полісної демократії.

Закономірності полісної культури. Афіни та Спарта: дві моделі грецького полісу. «Золоте століття» Афін. Найкраще прояв і усвідомлення провідних цінностей грецького світу. Пайдея: ідеал справедливої держави-батьківщини і гармонійної людини-патріота.

Особливості художньої культури доби класики. Скульптура епохи класики. Розквіт пластичного мистецтва. Скульптурні роботи Фідія, Мирона, Поліклета, Скопаса, Праксителя та ін.

Феномен грецького театру. Джерела грецького театру: культ Діоніса. Античний театр: синтез культового дії і видовища, громадська трибуна і форма виховання громадян.

Розвиток та затвердження нового літературного роду – драматичного. Основні жанри грецької драми: трагедія, комедія, сатирівська драма. Проблематика античної трагедії: проблема рока (долі) і морального вибору людини. Трагедії Есхіла, Софокла, Евріпіда. Рання аттична комедія: Арістофан. Життєвість, політична злободенність комедії.

Афіни як центр філософської думки в епоху класики. Філософи і філософські школи в Афінах: від натурфілософії до проблем антропології, політики, етики, риторики.

Системи виховання та освіти в Древній Греції як відображення провідних цінностей і соціальних потреб грецьких держав. Спартанське виховання – формування стійкого воїна. Афінська школа – формування гармонійної людини. Зародження історичного мислення як результат культурно-історичного досвіду і процесу зростання самосвідомості грецького народу. Геродот, Фукидід, Ксенофонт.

Тема 13. Культура Греції періоду еллінізму (III-I ст. до н. е.). (2 год.).

Завоювання Олександра Македонського і розпад його імперії. Загальна характеристика культурного періоду. Нові міста і держави. Поширення грецької культури в широкому регіоні Східного Середземномор'я (еллінізація Сходу).

Розширення культурного діапазону. Взаємовплив і синтез культур. Змішання традицій, культів. Грецька домінанта в культурі елліністичних держав. Спроба виділити найбільш цінні досягнення («Сім чудес світу»), класифікація знань. Самовизначення і розвиток конкретних наук, поява талановитих учених: Евклід, Аристарх, Ератосфен, Селевк, Архімед, Дікеарх та ін. Бібліотека як новий тип суспільного установи, поширений в елліністичному світі.

Пошук опори в новому, нестійкому світі. Філософські школи в Афінах: епікурейців, кініки, керінаїки.

Особливості художньої культури доби еллінізму. Тенденція до монументалізму (палацовий ансамбль в Олександрії), посилення декоративного начала (вівтар Зевса в Пергамі), інтерес до складних інженерних рішень (маяк на о. Форос). Розвиток традицій класики в скульптурі («Ніка Самофракийська», «Афродіта Мілоська»). Складні багатофігурні композиції Родоської скульптурної школи («Лаокоон» тощо).

Література: занепад епічної традиції, переважання малих жанрів.

Тема 14. Римська культура періоду Давнього царства (VIII ст. до н. е.-494 р. до н. е.) (2 год.).

Заснування Риму: легенда й історія. Міфологія римлян. Переважання в ній історичних переказів, асиміляція грецького пантеону богів. «Капітолійська трійця»: Юпітер, Юнона, Мінерва (храм трьох богів на Капітолії). Місцеві хтонічні божества. Патріархальний побут. Будівництво Риму. Акведуки.

Римські добродетелі часів Давнього царства: строгість, суворість, простота звичаїв, патріотизм і відданість Риму. Поняття римської доблесті.

Тема 15. Культура доби римської республіки (494-30 р. до н. е.). (2 год.).

Формування соціальної структури: патриції та плебеї. Нобілітет. Демократичні тенденції. Формування основ римського права. Досвід публічних виступів і розвиток ораторського мистецтва (брати Гракхі, Цицерон). Розширення і зростання багатства римської держави.

Інтерес до занять науками, мистецтвом, філософією. Засвоєння і творче переосмислення уроків грецької культури – в архітектурі, скульптурі, освіті, філософії, поезії. Зростання ролі духовного життя, інтелектуальних занять у патриціїв (поняття дозвілля).

Зростання ролі Риму Середземном'р'я. Забудова Римського форуму. Урочисті тріумфи полководців-переможців. Становлення культури видовищ. Протириччя між республіканським державним устроєм і роллю світової держави. Тенденція до єдиновладдя і боротьба з нею.

Філософські діалоги Цицерона, його ідея культурної людини, що з'єднує освіченість філософську і риторичну.

Освіта у Римі – формування гідного громадянина, здатного служити державі.

Тема 16. Культура римської імперії (30 р. до н. е.-476 р. н. е.). (2 год.).

Підстави встановлення єдиновладдя: характер однієї людини – доля всього Риму. «Золотий вік» Августа – ілюзія збереження республіканських традицій і старої римської доблесті. Зростання могутності і багатства імперії.

Рим – столиця світу. Поширення системи цінностей і форм римської культури на широких просторах імперії. Військові перемоги і самоствердження Риму в творчій діяльності – масштабному будівництві, технічних досягненнях, розвиненій системі права, мистецтві, риторичі, літературі.

Поглиблення суперечностей і контрастів римського життя. Захоплення стоїчної філософією. Занурення в приватне життя, зростання інтересу до внутрішнього світу людини.

Пізній Рим – захід античного світу. Загострення протиріч римського життя. Вичерпаність духовних основ античного світу. Безвір'я, аморальність, песимізм. Криза культури, не здатної породжувати нові органічні форми.

Варваризація римського світу. Хвиля містичних культів, епігонських філософських шкіл. Виникнення християнства.

Розпад Римської імперії на Західну і Східну (395 р.). Падіння Риму під тиском варварів.

Тема 14 Римська культура періоду Давнього царства (VIII ст. до н. е.-494 р. до н. е.)													
Тема 15. Культура доби римської республіки (494-30 р. до н. е.)..		1						1					
Тема 16. Культура римської імперії (30 р. до н. е.-476 р. н. е.).		1						1					
Всього годин:	45	6		4		9	26	45	4	4		11	26
Всього годин:	135	18		10		29	78	135	16	10		29	78

5. Теми семінарських занять.

№ з/п	Назва теми	години	
		Ден.	Заоч.
1	Духовна культура первісного суспільства.	2	2
2	Культура Стародавнього Єгипту і Месопотамії .	2	2
	Культура Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю.	2	2
	Класичний та еліністичний періоди культури Давньої Греції (V-I ст. до н. е.).	2	2
	. Культура Давнього Риму періоду республіки (494-30 р. до н. е.) та Римської імперії (30 р. до н. е.-476 р. н. е.).	2	2
	Всього	10	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Години	
		Ден.	Заоч.
1	Співвідношення природи і культури.	5	5
2	Культура збирання і полювання.	5	5
3	Неолітична революція і культура (VI-III тис. до н. е.)	5	5
4	Культура доби бронзи і раннього залізного віку (II-I тис. до н. е.).	4	4
5	Реформа Ехнатона та її світоглядне значення в історії давньоєгипетської цивілізації.	4	5
6	Специфіка месопотамської художньої літератури.	5	5
7	Особливості давньоіндійської філософської думки.	4	4
8	Давньоіндійська цивілізація і культури світу: традиції діалогу.	5	5
9	Дао як етнокультурний архетип.	4	4
10	Побут і звичаї стародавніх японців. Культ миттєвої краси.	5	5
11	Крито-мікенська культура (III-I тис. до н. е.).	5	5
12	Культура Греції архаїчного періоду (VIII-VI ст. до н. е.).	4	4
13	Грецька культура періоду класики (V-IV ст. до н. е.).	5	5

14	Культура Греції періоду еллінізму (III-I ст. до н. е.).	4	4
15	Римська культура періоду Давнього царства (VIII ст. до н. е.-494 р. до н. е.).	4	4
16	Культура доби римської республіки (494-30 р. до н. е.).	5	5
17	Культура римської імперії (30 р. до н. е.-476 р. н. е.).	5	5
Всього		78	78

7. Індивідуальні завдання

Завдання на тему: «Реферативне дослідження з історії стародавньої культури (Первісна культура, Культура Давнього Сходу, Античність)».

Вимоги для виконання СРС та ІНДЗ.

Відповідно до положень КМСОНП, студентам пропонуються до виконання різні за типом та формою завдання до змістових модулів курсу. До таких завдань належать самостійна робота (СРС) та індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ), які є невід'ємною формою набуття нових знань та навичок з курсу «Історія світової культури».

Виконання студентом СРС та ІНДЗ за окремими темами є обов'язковою умовою оцінювання його успішності з освоєння курсу. З метою успішного письмового виконання СРС та ІНДЗ студентам необхідно опрацювати за предметно-тематичним, алфавітним, систематичним та електронним каталогами бібліотек (МДУ, Центральної міської бібліотеки м. Маріуполя ім. В. Г. Короленка, електронних та ін.) джерельну базу курсу «Історія світової культури» відповідно до списку рекомендованої базової та допоміжної літератури.

Згідно з діючими бібліографічними вимогами, складається перелік використаних джерел та літератури з теми СРС та ІНДЗ (розміщується в якості останньої рубрики виконаного завдання). Результати роботи подаються у письмовій формі (роздрукований та сфальцьований реферат).

СРС та ІНДЗ подаються студентом на кафедру протягом 2 днів після останнього семінарського заняття заняття для перевірки викладачем доскладання письмового екзамену.

Форма подання – комп'ютерний набір, надрукований на аркушах формату А4, кегль 14, шрифт – Times New Roman, інтервал – 1, мова – українська (джерела та література подаються мовою оригіналу). Поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Обсяг СРС та ІНДЗ (без врахування додатків) – 5-6 аркушів А4 без урахування титульної сторінки. Текст СРС та ІНДЗ подається у 3-ій особі від імені автора. Максимальна оцінка проекту становить 9 балів. Критерії оцінки:

- змістовність,
- логічність викладення матеріалу,
- самостійність висновків,
- дотримання вимог щодо оформлення тексту.

Текст складається з наступних частин: вступу, основної частини (аналіз опрацьованих джерел з обраної теоретичної проблеми), висновків та списку опрацьованих джерел і літератури в алфавітному порядку (не менше 10 позицій).

Фактичну частину реферату становить аналіз результатів роботи з публікаціями з досліджуваної теми, тобто студент повинен структурувати отримані знання з конкретного питання теорії книгознавства. Наприклад, застосовуючи творчий підхід, студент опрацьовує, порівнює та групує концептуальні підходи різних авторів стосовно вивчення теми (навести відомості про основних авторів та зміст публікацій, монографій, навчальних посібників, підручників, збірників праць науково-практичних конференцій тощо).

Обов'язковою умовою виконання завдання є дотримання діючих вимог до оформлення бібліографічних посилань (ДСТУ 7.1:2006).

8. Методи навчання

Навчальні лекції, семінарські заняття, робота з першоджерелами (аналіз інформаційних джерел, літератури), робота з базами даних мережі Інтернет, виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань.

9. Методи контролю

Усні відповіді на семінарських заняттях, перевірка виконання письмової самостійної роботи, оцінка за виконання ІНДЗ, складання екзамену.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

М 1 семінарські	М 2 семінарські	М 3 семінарські	СРС	ІНДЗ	Всього	Екзамен	Підсумковий бал
2	4	4	20	20	50	50	100

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Засоби діагностики навчальних досягнень студентів

Засоби діагностики навчальних досягнень студента - це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання ступеня сформованості знань, умінь та навичок, професійної компетентності осіб, які навчаються на освітньо-кваліфікаційний рівні «бакалавр», зі спеціальності 034 «Культурологія».

Метою застосування засобів діагностики є визначення рівня теоретичної та практичної підготовки студента до вирішення виробничих завдань в майбутній професійній діяльності; виявлення відповідності здобутих знань, набутих умінь і навичок вимогам стандартів

Засоби діагностики навчальних досягнень студента встановлюють вимоги, які забезпечують визначення рівня сформованості професійної компетентності як результатів навчання (знань, розуміння, умінь) в межах певного навчального курсу.

Рівень якості засвоєння навчального курсу визначається за системами оцінювання: Європейською кредитно-трансферною системою (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX» «F»); національною (за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системою Маріупольського державного університету (за 100-бальною шкалою);

комплексною (поєднання ЄКТС, національної системи та /або системи оцінювання Маріупольського державного університету).

Оцінювання успішності студента при засвоєнні змістовних модулів навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань.

Поточний контроль являє собою оцінку роботи на семінарських заняттях і виконанням письмових самостійних завдань та індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Підсумковий контроль знань студента здійснюється під час виконання письмового іспиту, де оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні вміння набуті студентом під час опанування всього курсу.

Академічні успіхи студента визначаються за допомогою 100-бальної системи оцінювання з обов'язковим переведенням оцінок відповідно до національної шкали та шкали ECTS.

I. Практична робота: семінарські заняття і виконання обов'язкових письмових завдань: самостійної роботи студента (СРС) та індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ).

Шкала оцінювання практичної роботи: семінарські заняття і виконання обов'язкових письмових завдань: самостійної роботи студента (СРС) та індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ): **максимальна кількість балів – 50 – зокрема:**

- за відповідь на семінарських заняттях: **максимальна кількість балів – 10 (2 бали за один семінар помножені на 5 семінарів);**

- за підготовку письмової самостійної роботи (СРС): **максимальна кількість балів – 20;**

- за підготовку письмового індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ): **максимальна кількість балів – 20.**

II. Підсумковий контроль.

Письмовий іспит: **максимальна кількість балів – 50.**

III. Максимальна оцінка за вивчення інтегрованої навчальної дисципліни «Історія української культури» - 100 балів.

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, комплекс методичного забезпечення дисципліни.

Програма навчальної дисципліни «Історія світової культури» побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України.

14. Рекомендована література

Базова

1. История Древнего Востока: Учебник // Под ред. В. И. Кузицина – М.: Высшая школа, 2003. – 456 с.
2. История древнего мира. Ч. I. Первобытное общество и Древний Восток. Учебное пособие для студентов ист. фак. пединститутов / Д. Г. Редер, Е. А. Черкасова. Под ред. Ю. С. Крушкол. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1979. – 288 с.
3. История Древнего Рима: Учебник // Под ред. В. И. Кузицина. – М.: Высшая школа, 1982. – 336 с.
4. История Древней Греции: Учебник // Под ред. В. И. Кузицина. – М., 1986. – 424 с.
5. Історія культури: навчальний посібник / О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К.: Кондор, 2004. – 763 с.
6. История мировой культуры: Наследие Запада: Античность. Средневековье. Возрождение: Курс лекций / Под ред. С.Д. Серебряного. – М.: Рос. гос. гуман. ун-т, 1998. – 429 с.
7. Історія світової культури: Культурні регіони: навчальний посібник для студ. гум. спец. вузів / Л. Т. Левчук, В. С. Гриценко та ін. – 3-е вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2000. – 520 с.
8. Історія світової культури. Навчальний посібник / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко О.В. – К.: Кондор, 2006. – 408 с.

9. Історія світової культури: Навч. посібник для студ. гуманіт. спец. вузів / Л. Т. Левчук, В. С. Грищенко та ін. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 1999. – 368с.
10. Історія світової культури: Навч. посібник / Л. Т. Левчук, В. С. Грищенко та ін. Керівник авт. кол. Л.Т. Левчук. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2000. – 368 с.
11. Історія світової та української культури: довідник / В.А. Греченко, І.В.Чорний. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 416 с.
12. Історія світової та української культури: підручник для ВНЗ / В. А. Греченко, І.В.Чорний та ін. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 480 с.
13. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. / Ю.В. Павленко. Відп. ред. та автор вст. слова С. Кримський. – К.: Либідь, 1999. – 360 с.
14. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій: Підручник. / Кордон М.В. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 580с.
15. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посібник / За ред. М.М.Заковича. – 4-те вид., випр. і допов. – К. : Знання, 2009. – 589 с.
16. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник / За ред. А.Яртися, В.Мельника. – 2-е вид. перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 567с.
17. Мифы народов мира. Энциклопедия: в 2-х т. / Гл. ред. С. А. Токарев. – М.: НИ БРЭ, 2000. – Т. 1. А–К. – 672 с.
18. Мифы народов мира. Энциклопедия: в 2-х т. / Гл. ред. С. А. Токарев. – М.: НИ БРЭ, 2000. – Т. 2. К–Я. – 720 с.
19. Пашенко В. І. Антична література: Підручник / В. І. Пашенко, Н. І. Пашенко. – К.: Либідь, 2001. – 718 с.
20. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури: навч. посібник / В. С. Полікарпов. – 2-е вид., перероб. і доп. — Харків: Основа, 1995. — 336 с.
21. Попович М. В. Нарис історії культури України: Навч. видання – К.: «АртЕк», 1998. – 728 с., іл.
22. Рубинштейн Р. И. Древний Восток: Пособие для учащихся / Р. И. Рубинштейн. – М.: «Просвещение», 1974. – 168 с.
23. Словник античної міфології / Уклад. І. Я. Козовик, О. Д. Пономарів. 2-ге вид. – К.: Наук. думка, 1989. – 240 с.
24. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. – К.: КНЕУ, 2003. – 367 с.
25. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. / Кордон М.В. – К.: ЦУЛ, 2002. – 507 с.
26. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: Навч. посіб. / В.М. Зотов, А.В. Клімачова, В.О. Таран. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
27. Чмихов М. О. Давня культура: Навч. пос. / М. О. Чмихов. – К.: Либідь, 1994. – 288 с.
28. Юрій М. Ф. Історія світової та вітчизняної культури: Навчальний посібник / М. Ф. Юрій. – К.: Дакор, 2007. – 454 с.

Допоміжна

1. Античность как тип культуры / А. Ф. Лосев, Н. А. Чистякова и др. – М.: Наука, 1988. – 336 с.
2. Арган Дж. К. История итальянского искусства / Пер. с ит. / Дж. К. Арган. – М.: ОАО «Радуга», 2000. – 533 с., ил.
3. Арутюнов С. А. Народы и культуры: развитие и взаимодействие / С. А. Арутюнов – М.: Наука, 1989. – 247 с.
4. Барг М. А. Эпохи и идеи: становление историзма. / М. А. Барг. – М.: Мысль, 1987. – 348 с.
5. Баумгартен Ф. Эллинская культура / Ф. Баумгартен, Ф. Поланд, Р. Вагнер. – Минск: Харвест, М.: ООО «Издательство АСТ», 2000. – 512 с., ил.
6. Вернан Т. П. Происхождение древнегреческой мысли / Т. П. Вернан – М.: Наука, 1988. – 224 с.

7. Винничук Л. Люди, нравы и обычаи Древней Греции и Рима / Пер. с польск. В. К. Ронина / Л. Винничук. – М.: Высшая школа, 1988. 460 с., ил.
8. Геродот. История [Электронный ресурс] / Геродот. – Режим доступа: <http://www.vehi.net/istoriya/grecia/gerodot/index.shtml>
9. Гиро Поль. Частная и общественная жизнь греков / Поль Гиро. – СПб.: «Алетейя», 1995. – 470 с.
10. Гиро Поль. Частная и общественная жизнь римлян / Поль Гиро. – СПб.: «Алетейя», 1995. – 592 с.
11. Греция: Храмы, надгробия и сокровища / Пер. с англ. Н. Белова. – М.: ТЕРРА, 1997. – 168 с., ил.
12. Дмитриева Н. А. Краткая история искусств. Выпуск 1. / Н. А. Дмитриева. – М.: «Искусство», 1985. – 318 с.
13. Древние цивилизации / Под общ. ред. Г. М. Бонгард-Левина. – М.: Наука, 1989. – 479 с.
14. Левек П. Эллинистический мир / П. Левек. М.: Наука, 1989. – 135 с.
15. Елліністична цивілізація [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>.
16. Иофан Н. А. Культура Древней Японии / Н. А. Иофан. – М.: «Наука», 1974. – 263 с.
17. История мировой культуры (мировых цивилизаций) / Под ред. Г. В. Драча. – Изд. 4-е. – Ростов н/Д.: Феникс, 2005. – 544 с.
18. История письма: Эволюция письменности от Древнего Египта до наших дней / Пер. с нем. – М.: Эксмо; СПб.: Terra Fantastica, 2002. – 400 с., ил.
19. История Японии. Среднейших времён до 1868 года / Отв. Редактор А. Е. Жуков. – М.: Институт востоковедения РАН, 1998. – 659 с.
20. Кацнельсон И. М. Культура древнего Египта / И. М. Кацнельсон – М.: Наука, 1976. – 435 с.
21. Кертман Л. Е. История культуры стран Европы и Америки / Л. Е. Кертман – М.: Высшая школа, 1987. – 304 с.
22. Киддер Дж. Э. Япония до буддизма. Острова, заселенные богами / Э. Дж. Киддер. – М.: Центрполиграф, 2003. – 286 с.
23. Культура Стародавньої Греції [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://uk.wikipedia.org/wiki/Культура_Стародавньої_Греції.
24. Культура Стародавнього Риму [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://uk.wikipedia.org/wiki/Культура_Стародавнього_Риму.
25. Культура Стародавнього Сходу [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://uk.wikipedia.org/wiki/Культура_Стародавнього_Сходу.
26. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима / К. Куманецкий. – М.: Высшая школа, 1990 – 456 с.
27. Кун Н. А. / Легенды и мифы Древней Греции и Древнего Рима / Н. А. Кун, А. А. Нейардт. – СПб.: 2000. – 608 с.
28. Ліндсей Джек. Коротка історія культури. В двох томах. Том 1 / Джек Ліндсей. – К.: «Мистецтво», 1995. – 135 с.
29. Ліндсей Джек. Коротка історія культури. В двох томах. Том 2 / Джек Ліндсей. – К.: «Мистецтво», 1995. – 254 с.
30. Лосев І. Історія і теорія світової культури. Європейський контекст / І. Лосев – К.: Либідь, 1995. – 224 с.
31. Лосев Ф. А. Очерки античного символизма и мифологии / Ф. А. Лосев. – М.: Мысль, 1993. – 959 с.
32. Оппенгейм А. Древняя Месопотамия / А. Оппенгейм – М.: Наука, Главная редакция восточной литературы, 1990. – 319 с.
33. Перуден Ф. Цивилизации Древнего мира / Ф. Перуден. Пер. с фр. Ю. Гусев. – М.: «Махаон», 2005. – 126 с.
34. Петров Т. К. Язык, знак, культура / Т. К. Петров – М. Высшая школа, 1992. – 236 с.
35. Померанцева Н. А. Эстетические основы искусства Древнего Египта / Н. А. Померанцева – М.: Искусство, 1985. – 253с.

36. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество / П. Сорокин – М.: Политиздат, 1992. – 543 с.
37. Тайлор Э. Б. Миф и обряд в первобытной культуре / Э. Б. Тайлор. / Смоленск: Русич, 2000. – 624 с.
38. Тайлор Э. Б. Первобытная культура / Э. Б. Тайлор. – М.: Политиздат, 1989. – 573 с.
39. Тойнбі А. Дослідження історії. У 2-х т. Том 1 / Пер. з англ. В. Шовкуна / А. Тойнбі. – К.: Основи, 1995.. – 614 с.
40. Тойнбі А. Дослідження історії. У 2-х т. Том 2 / Пер. з англ. В. Митрофанова, П. Таращука / А. Тойнбі. – К.: Основи, 1995.– 406 с.
41. Хук С. Г. Мифология Ближнего Востока / С. Г. Хук. – М.: Наука, 1991. – 216 с.
42. Церен Э. Библиейские холмы / Э. Церен. Пер. с нем. Н. В. Шафранской. – М.: «Наука», 1966. – 479 с.
43. Шахнович М. И. Первобытная мифология и философия / М. И. Шахнович. – Л.: «Наука», 1971. – 240 с.
44. Штаерман Е.М. Социальные основы религии Древнего Рима / Е. М. Штаерман. – М.: Наука, 1987. – 320 с.

